

BÆRUM KOMMUNES KUNSTSAMLING

**Forvaltningsrevisjon
Gjennomført mai – september 2001**

Morten Mjølunes
fagansvarlig for forvaltningsrevisjon

Aglaia Toften
revisor

INNHold

SAMMENDRAG -----	2
1 INNLEDNING -----	4
BAKGRUNNEN FOR PROSJEKTET -----	4
AVGRENSNINGER -----	4
2 MÅLSETTINGER FOR PROSJEKTET -----	4
PROBLEMSTILLINGER:-----	4
3 ANVENDTE METODER I PROSJEKTET -----	5
DATAINNSAMLING -----	5
4 REVISJONSKRITERIER -----	5
5 FUNN/ FAKTA -----	6
5.1 ER ANSVARET FOR ADMINISTRASJON OG FORVALTNING AV KUNSTSAMLINGEN KLART PLASSERT?-----	6
5.2 ER DET DEFINERT HVA FORMÅLET MED KOMMUNENS KUNSTSAMLING SKAL VÆRE?-----	6
5.3 HVILKE REGISTRERINGER UTFØRES?-----	7
5.4 HVILKE PROSEDYRER/RUTINER GJELDER FOR Å IVARETA OG FØRE TILSYN MED DE KOMMUNALE KUNSTVERKENE?-----	10
6 REVISJONENS VURDERINGER -----	10
7 REVISJONENS KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER -----	11
7.1 KONKLUSJON -----	11
7.2 ANBEFALINGER-----	12
VEDLEGG	
1. Politiske vedtak knyttet til kommunens kunstsamling	
2. Administrasjonens redegjørelse til sektorutvalget for levekår (sak 29/01)	
3. Administrasjonens forslag til retningslinjer for kunstnerisk utsmykning av kommunale bygg, formannskapssak 133/01	
4. Retningslinjer for behandling av kunst tilhørende Bærum kommune	

SAMMENDRAG

Målsetting med prosjektet

Målsettingen med prosjektet er å vurdere om Bærum kommune sikrer sin kunstsamling på en tilfredsstillende måte.

Arbeidets omfang og begrensninger

Undersøkelsen er en kartlegging og vurdering av ansvarsforholdene for kunstsamlingen i kommunen, hvilken registrering som gjøres og hvilke prosedyrer/rutiner som gjelder for å ivareta og føre tilsyn med de kommunale kunstverkene.

Kunstsamlingen omfatter fast utsmykning og artotek. Med fast utsmykning mener vi kunst som er kjøpt inn til et bestemt sted. Artoteket er en samling av kunstverk som skal lånes ut til tjenestesteder over kortere perioder.

Prosjektet tar ikke for seg hvor vidt kunstsamlingen har en tilstrekkelig fordeling mellom ulike kunstarter og kunstnere eller eventuelt oppfølgingsansvar overfor rettighetshavere.

Revisors vurdering

Etter vår oppfatning har kommunen et klart plassert ansvar knyttet til forvaltning av kommunens kunstsamling. Det er fra administrasjonens side fremmet et forslag til hva formålet med kunstsamlingen skal være. Det er ikke tatt et politisk standpunkt til forslaget ennå, da det er bedt om ytterligere utredninger vedrørende kunstsamlingen.

Dagens registreringssystem IMAGO¹ ser ut til å være et tilfredsstillende system for registrering. Det gjenstår imidlertid mye arbeid før registeret er ajourført. Kommunen har ikke tilfredsstillende rutiner/retningslinjer som pr. i dag sikrer at all kunst som kjøpes inn av tjenestestedene selv eller går tapt blir registrert i IMAGO. Det ser heller ikke ut til at alle tjenestesteder som har kunst plassert hos seg, blir informert på en tilstrekkelig måte mht. hvordan kunsten skal ivaretas.

Artotekordningen er tung å administrere². Sektorutvalget for Levekår har bedt om å få fremlagt kostnader vedrørende artotekordningen samt verdien av kunsten som etter et eventuelt opphør av denne ordningen vil få permanent plass. Revisjonen anser det som naturlig å avvente de politiske vedtakene rundt ordningen og har derfor ikke foretatt noen egne vurderinger for dette.

Kunstverk er i dag ikke forsikret særskilt, hvilket også er praksis i en del andre kommuner³. Det arbeides med å vurdere hvilke kunstverk som bør ha separat forsikring. Forsikringsordningen er tatt opp i sektorutvalget og de skal ifølge kunstansvarlig få fremlagt en sak om forsikring av enkeltverker.

¹ Dataprogram utarbeidet av Nasjonalgalleriet

² Sektorutvalgets vedtak til sak 29/01, se vedlegg 1 og 2

³ Sak 29/01- notat fra kunst og forsikring fra PK Ubøe A/S

Konklusjon og anbefalinger

Kunstsamlingen er under politisk behandling i kommunen hvor både administrative og økonomiske forhold er tema. Etter vår oppfatning er det fremdeles usikkerhet bl.a. vedrørende artotekordningen, fremtidig forsikringsforhold, formål med kunstsamlingen osv. Dette er forhold som må forventes avklart i de videre saksfremlegg for sektorutvalget.

Ved vår gjennomgang har vi imidlertid avdekket en del svakheter som vi mener bør tas i betraktning ved administrasjonens utredninger. Dette gjelder mangelfulle rutiner og retningslinjer mht. ajourføring av registeret samt hvilke plikter som tillegges tjenestesteder som har utplassert kunstverk hos seg.

Revisjonen gir følgende anbefalinger:

1. Formålet med kommunens kunstsamling, slik det er formulert i sak 29/01, forventes avklart.
2. Retningslinjene for behandling av kunst tilhørende Bærum kommune bør gjøres lett tilgjengelig for å sikre at alle tjenestesteder i kommunen får den nødvendige informasjonen.
3. Dagens retningslinjer bør oppdateres til også å omfatte innkjøpt kunst til tjenestestedene (BK), ikke bare utlånsvirksomheten (ART).
4. Anskaffelsesmåte (kjøp, gave osv.) bør registreres i IMAGO på en slik måte, at det for fremtiden lar seg gjøre å kjøre ut en oversikt over for eksempel kunstverk mottatt i gave.
5. Det må sikres at all reparasjon blir utført på tilfredsstillende måte, også når kunstverket er kjøpt inn av tjenestestedet selv. Dersom reparasjonsarbeider ikke skal utføres til tross for at behovet er der, bør begrunnelse for unnlattelse av reparasjon fremkommer i IMAGO. Verdien av verket må da vurderes justert.
6. Det bør vurderes innført en rutine for rullerende oppdatering av kunstregisteret. Hele registeret kan etter vår oppfatning ikke forventes ajourført hvert år, da dette vil kreve uforholdsmessig mye ressurser.

1 INNLEDNING

Bakgrunnen for prosjektet

Revisjonen er etter lov og forskrift pålagt å utføre forvaltningsrevisjon. *Revisjonen skal kontrollere at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og foreta en systematisk vurdering av bruk og forvaltning av de kommunale midler med utgangspunkt i oppgaver, ressursbruk og oppnådde resultater* (Lov om kommuner og fylkeskommuner, § 60 nr 7).

I 2000 ble det avdekket at ca. 10% av kunstverkene i Oslo kommunes eie, var kommet på avveier. I lys at dette ønsket kontrollutvalget å få en gjennomgang av hvordan Bærum kommune sikrer at den kommunale kunstsamlingen blir tatt vare på.

Avgrensninger

Kunstsamlingen omfatter fast utsmykning og artotek. Med fast utsmykning mener vi kunst som er kjøpt inn til et bestemt sted. Artoteket er derimot en samling av kunstverk som skal lånes ut til tjenestesteder over kortere perioder. Prosjektet omfatter begge kategorier i og med at de til sammen utgjør kommunens kunstsamling.

Fordeling mellom ulike kunstarter og ulike kunstnere blir ikke vurdert.

BONO⁴ forvalter rettigheter på billedkunstområdet. BONO opererer på området der opphavsmannen har enerett. I vårt prosjekt tar vi ikke stilling til eller vurderer kommunens eventuelle oppfølgingsansvar overfor BONO eller lignende organisasjoner.

2 MÅLSETTINGER FOR PROSJEKTET

Målsettingen med prosjektet er å vurdere om Bærum kommune sikrer sin kunstsamling på en tilfredsstillende måte.

Prosjektet innebærer en kartlegging og vurdering av ansvarsforholdene for kunstsamlingen i kommunen, hvilken registrering som gjøres og hvilke prosedyrer/rutiner som gjelder for å ivareta og føre tilsyn med de kommunale kunstverkene.

Målsettingen er brutt ned i 4 problemstillinger.

Problemstillinger:

1. Er ansvaret for administrasjon og forvaltning av kunstsamlingen klart plassert?
2. Er det definert hva formålet med kommunens kunstsamling skal være?
3. Hvilke registreringer utføres?
4. Hvilke prosedyrer/rutiner gjelder for å ivareta og føre tilsyn med de kommunale kunstverkene?

⁴ BONO (Billedkunst opphavsrett i Norge)

3 ANVENDTE METODER I PROSJEKTET

Datainnsamling

Bærum kommunes kunstsamling har vært oppe til politisk behandling flere ganger i løpet av 2000 og 2001. Vi har gjennomgått saksfremleggene fra administrasjonen og de vedtak som er fattet i de politiske organer.

Vi har videre intervjuet ansatte i kulturavdelingen som er involvert i administrasjon og forvaltning av kunstsamlingen.

4 REVISJONSKRITERIER

Det anses som en almen oppfatning at kunstverk som kommunen forvalter, skal ivaretas på en tilfredsstillende måte slik at de ikke går tapt. Det bør dessuten være en klar formening om hva som er formålet med kunstsamlingen.

For å unngå tap av verdier må det foreligge en oversikt over hvor kunsten befinner seg, og sikre at den ikke påføres unødig skader.

Ut i fra ovennevnte har vi satt opp følgende revisjonskriterier/krav som vi mener må kunne stilles på området og som vi ønsker å måle funnene opp mot.

Revisjonskriterie 1 – De ansvarlige for administrasjon og forvaltning av kunstsamlingen må ha nødvendige faglige kvalifikasjoner til å kunne vurdere om kunstverkene blir godt nok ivaretatt (problemstilling 1).

Revisjonskriterie 2 - Ansvarsforholdet må være klart plassert i kommunens organisasjon (problemstilling 1).

Revisjonskriterie 3 – Det bør foreligge retningslinjer/mål for hvilke forhold som skal vektlegges ved innkjøp av ny kunst (problemstilling 2).

Revisjonskriterie 4 – Alle innkjøp av kunstverk bør registreres i et felles system slik at kommunen totalt sett vet hva som eies og hvor kunsten befinner seg (problemstilling 3).

Revisjonskriterie 5 – Ved innkjøp bør det registreres fremtidige vedlikeholdsoppgaver for verket. Dette for å sikre at kunstverket ikke forringes i verdi på grunn av feilaktig vedlikehold (problemstilling 3).

Revisjonskriterie 6 – Det bør foreligge rutiner som sikrer at tjenestestedene der kunstverk er plassert, har tilstrekkelig informasjon om hva som kreves mht. plassering, vedlikehold osv. Rutinene må sikre at kommunens kunstverk ikke forsvinner eller blir skadet uten at skadene blir tatt hånd om snarest mulig. (problemstilling 4).

Revisjonskriterie 7 - Ved behov for reparasjon av kunstverk må dette utføres på en forsvarlig måte (problemstilling 4)

Revisjonskriterie 8 – Kunstsamlingen må være tilfredsstillende forsikret.(problemstilling 4)

5 FUNN/ FAKTA

5.1 Er ansvaret for administrasjon og forvaltning av kunstsamlingen klart plassert?

Ansvaret for administrasjon og forvaltning av kunstsamlingen er tillagt Kulturavdelingen. Kulturavdelingen har en stilling til dette med betegnelse *Konsulent kunstforvaltning/PUH*, heretter kalt *kunstansvarlig* Personen som innehar stillingen pr. i dag har kunsthistorie mellomfag samt mangeårig generell interesse for norsk og internasjonal kunst. Konsulent kunstforvaltning har definert ansvarsområdet vedrørende kunstsamlingen til å omfatte: vedlikehold, reparasjoner, registrering, sikring utsmykking, utlån og synliggjøring.

Kulturavdelingen er et tjenestested under seksjon Helse, miljø, kultur og idrett. Politisk behandles sakene via Sektorutvalget for levekår. Dette fremkommer av formannskapsvedtak 30/01, punkt 3: *Sektorutvalg levekår delegeres forvaltningsmyndighet over Bærum kommunes kunstsamling.*

Administrasjonen har utredet en rekke saker vedrørende kunstsamlingen. Disse har vært oppe til vurdering i sektorutvalget og formannskapet i løpet av høsten 2000 og våren 2001. De enkelte vedtakene vil bli omtalt senere i rapporten. Saksgangen og de enkelte vedtakene fremkommer av vedlegg 1.

5.2 Er det definert hva formålet med kommunens kunstsamling skal være?

I sak 15/01 punkt 4 bad Sektorutvalget administrasjonen om å legge frem en revidert sak vedrørende kommunens kunstsamling med særlig vekt på følgende forhold:

- a) *Avklare og definere formålet med den kommunale kunstsamlingen.*
- b) *Forvaltning av samlingen med tanke på å ta vare på og utvikle denne.*
- c) *Gjøre samlingen i størst mulig grad tilgjengelig for publikum.*

Saken ble lagt frem 29. mai i år (29/01). Målet med kunstsamlingen ble da definert slik: *Å gi befolkningen stimulerende og utviklende opplevelser, som kan bidra til utvidet innsikt og gi glede og undring. Samlingen skal ha høy kunstnerisk kvalitet og samlet gi et representativt inntrykk av samtidskunst og de siste århundres kunsthistorie, med hovedvekt på arbeider av Bærumskunstnere.* Den foreslåtte målsettingen er utarbeidet på grunnlag av kunstansvarliges innarbeidede innkjøpspraksis gjennom mange år.

Rådmannen hadde følgende forslag til vedtak: *Sektorutvalget slutter seg til det framlagte formål for kunstsamlingen og retningslinjene for kunstforvaltning.*

Utvalgets vedtak ble:

1. *Det fremgår av saksfremlegget at ordningen med ambulerende kunst (artoteket) er svært tungt å administrere og derfor foreslås nedlagt. Administrasjonen bes på bakgrunn av dette å legge frem kostnadene herunder også antall stillingshjemler i forbindelse med artotekordningen før det tas endelig stilling til om artoteket skal avvikles.*
2. *Levekårsutvalget ber også om å få seg forelagt en oversikt over verdien av den kunst som etter et evt. opphør av artotekordningen vil finne permanent plass der disse i dag befinner seg.*
3. *Det kjøpes ikke inn ny kunst før det er avklart om ordningen med artotek skal opphøre eller videreføres.*

I vedtaket er det etter vår oppfatning ikke tatt stilling til formålet. Vi har vært i kontakt med leder for sektorutvalget Torill H. Heggen og forslagsstiller Liv Skrede. Begge sier seg enig i vår oppfatning. Utvalget ønsker først avklart forholdene rundt artotekordningen.

I sak 15/01 bad utvalget videre om at det skulle fremmes en egen sak om retningslinjer for offentlig utsmykning av bygg og anlegg, bygget på de statlige retningslinjer for utsmykning av offentlige bygninger.

Saken ble lagt frem for sektorutvalget den 29. mai (sak 30/01)⁵ og sluttbehandlet i formannskapet 27. juni (sak 133/01). Sektorutvalget og formannskapet opprettholdt kommunestyrevedtaket fra 1993.

Formannskapetets vedtak ble dermed:

1. *Kommunestyret avsetter ikke et prosentvis beløp av brutto byggesum til kunstnerisk utsmykking. Beløpenes størrelse vurderes i hvert enkelt tilfelle avhengig av det bestemte bygg og aktuell utsmykking.*
2. *I forbindelse med behandlingen av handlingsprogrammet søkes avsatt midler til innkjøp, sikring, reparasjon og vedlikehold av kunst.*
3. *Sektorutvalg levekår delegeres forvaltningsmyndighet over Bærum kommunes kunstsamling.*

I rådmannens redegjørelse i saken, se vedlegg 3, sies følgende vedrørende kommunestyrevedtaket fra 1993, sak 15/93 punkt 2: *Det er ikke innarbeidet i eller eksplisitt uttrykt noe om utsmykning i de senere års handlingsprogrammer.*

5.3 Hvilke registreringer utføres?

Kommunens registreringssystem er belyst i sak til sektorutvalget 29.5.01 (sak29/01), se vedlegg 2. Her redegjøres det for status knyttet registrering og vedlikehold. I følge rådmannen har Bærum kommune godt sikret register for kunstsamlingen:

1. *De gamle dataene er brent på CD (...) og data kan tas ut om det trengs.*
2. *Kartotek kortene og dias til de gamle fotografiene befinner seg fortsatt i arkivskapet.*
3. *Alle tekstopplysninger er overført til IMAGO⁶. Det kan tas ut rapporter (utskrifter).*

⁵ Rådmannens forslag til vedtak fremkommer av vedlegg 1 – sak 30/01

⁶ Dataprogram utarbeidet av Nasjonalgalleriet

Kunstsamlingen har i flere år vært registrert på data. I 1998 tok Nasjonalgalleriet initiativet til å utarbeide et nytt program - IMAGO. Programmet ble installert i Bærum i februar/mars 2000. Det arbeides nå med å få alle data fra det gamle systemet over til IMAGO. Dataene blir ikke konvertert direkte fra gammelt til nytt system, men legges inn fra grunn av i IMAGO. Dette er vurdert som en billigere og mer hensiktsmessig måte, i og med at det gamle systemet bl.a. ikke hadde bilder av kunstverkene i dataprogrammet.

Arbeidet med å legge dataene inn i IMAGO manuelt ble i starten utført av arbeidskraft på attføring. Det viste seg etter hvert at det ble behov for mer datakyndighet og kunstfaglig kunnskap for å få utført arbeidet korrekt. Kulturavdelingen har derfor engasjert en kunstner til å utføre den resterende jobben med å ajourføre registeret. Vedkommende er billedkunstner, som arbeider med alle former for kunst og særlig kombinasjon av kunstarter. Han er fotokyndig og har god kunnskap innen data. Han går rundt på alle tjenestesteder og kontrollerer gamle opplysninger mot faktisk tilstedeværelse av kunst. Alle originale kunstverk⁷, fotograferes og registreres inn i IMAGO. Verkene blir registrert inn med økonomisk verdi. Verdien er i utgangspunktet kostpris. Hvis kunstverket er kjøpt med ramme, vil den registrerte verdien som oftest omfatte både kunstverkets verdi og rammens verdi. Rammens verdi er ofte liten i forhold til kunstverkets verdi, med unntak av den billigste grafikken. Det kan ifølge kunstansvarlig være noe inkonsekvent praksis her, som søkes rettet opp. Kunstverk som har vært i kommunens eie en stund og som ikke tidligere er registrert med verdi, blir verdivurdert. I dette arbeidet bistår Sandvika Kunst og Antik.

På grunn av omorganiseringer og flyttinger mellom kontorer, har det vist seg at en del kunstverk ikke er plassert på de stedene som er angitt i det gamle datasystemet. Kunstansvarlig regner imidlertid med at kunstverkene vil bli funnet igjen når alle tjenestesteder er besøkt. Ifølge kunstansvarlig er det pr. i dag kun oppdaget ett tilfelle av tapt kunst/tyveri). Dette er registrert, og erstatningskunstverk bestilt (et av fem verker som hører sammen).

I IMAGO skal all kunst som erverves for kommunale midler registreres. All kunst som kjøpes inn av kunstansvarlig blir rutinemessig fotografert, påført nummer og registrert. Verkene registreres i 2 grupper avhengig av om de skal tilhøre et spesielt bygg/område (gruppebetegnelse BK) eller om det gjelder innkjøp til artoteket (gruppebetegnelse ART). Etterkontroller mht. om verkene er plassert der de hører hjemme osv. har blitt utført, men i liten skala pga. lav bemanning og små økonomiske ressurser. Ved kulturavdelingens stikkprøvekontroller i 98/99 ble det avdekket at enkelte tjenestesteder hadde kunstverk som ikke var registrert i systemet. Dette kan bl.a. skje dersom tjenestestedene selv går til innkjøp av kunstverk og ikke er klar over at slike innkjøp skal meldes til kulturavdelingen v/kunstansvarlig. I februar 1999 ble derfor følgende melding sendt ut på Intranett:

15. februar

Har din kunst gått ut på datoen?

Som mange av dere vet, disponerer kommunen et antall (ca. 700) kunstverker til utlån, gjennom det såkalte artoteket. Det aller meste av dette er nå ute på kontorer, venterom, møterom, ganger o.l. Billedkunstkonsulent Pål Ivar Bergersen får stadig henvendelser fra ansatte som vil låne, men har dessverre ikke så mye å by på. Han ber derfor om hjelp:

⁷ Malerier, tegninger, originaltrykk, skulptur, kunstfoto, installasjoner, objekter og dokumentasjon av performance, midlertidige installasjoner og lignende.

- 1) Se gjennom deres kopi av utlånskvitteringene. Hvis dere har kunst som er beholdt over lånetiden, skal disse verkene leveres tilbake.
- 2) Se etter om dere har bilder som er uregistrerte, dvs. som mangler nummer bak (ART- eller BK-). Gi beskjed så de kan registreres. Dette gjelder også bilder som er gitt i gave eller lignende, så sant det ikke er privatpersoners eiendom.
- 3) Sjekk tilstanden til de bildene dere har (både ART- og BK-). Vi må ta bedre vare på samlingen. Det går alt for lang tid før bilder blir reparert, store verdier forringes eller går tapt. Kontakt Bergersen på telefon 6750 3646

Ifølge kunstansvarlig mottok de ingen henvendelser på grunnlag av intranettmeldingen.

Artotekordningen er fortsatt under politisk behandling, og det er pr. i dag uklart om ordningen skal fortsette eller ikke. I sak 29/01 forslår rådmannen at artotekordningen skal opphøre da ordningen er svært tung å administrere. Sektorutvalget har bedt om å få fremlagt kostnader vedrørende artotekordningen samt verdien av kunsten som etter et eventuelt opphør vil få permanent plass. Det ble også vedtatt at det ikke skal kjøpes inn mer kunst før ordningen med artotek er avklart. Administrasjonens redegjørelse for kostnader ved ferdigstillelse av registreringen er planlagt fremlagt til sektorutvalgsmøtet 23.10.01.

Ifølge kunstansvarlig har kommunens kunstsamling antakelig en samlet verdi på ca. 40 millioner kroner hvorav artotek kunsten utgjør 1,1 millioner kroner.

Alle kunstverk blir registrert inn med

- Navn på kunstner
- Beskrivelse av kunstverket (type, størrelse, teknikk/materiale, tittel, signert/ikke signert, dato, eventuell nummerering)
- Kunstverkets tilstand på registreringstidspunktet
- Fargefoto. I det gamle registeret ble foto limt på de manuelle kartotek kortene. I IMAGO legges foto inn i dataregisteret.
- Hvor kunstverket er plassert i kommunen
- Angivelse mht. om verket inngår i artoteket ART eller om det skal være fast plassert på det enkelte tjenestested BK.
- Hvert kunstverk får eget registreringsnummer.

Det er dessuten anledning til å gi tilleggsinformasjon om det enkelte verket. Retningslinjer for behandling av kunst, se neste avsnitt, omtaler generell vedlikehold av kunstverk. IMAGO Ifølge kunstansvarlig er det gjort merknader om vedlikehold for en del av verkene i IMAGO. Dette er imidlertid ikke gjort systematisk. Ved ferdigregistreringen som foregår nå, forsøkes det å trekke inn all kunst som har behov for vedlikehold/reparasjoner, slik at den kan repareres. Hvor raskt den blir reparert avhenger av faren for varige skader og av økonomien.

Dersom et kunstverk er mottatt i gave blir dette lagt inn som opplysning i kommentarfeltet i IMAGO. Gaver som gis direkte til for eksempel en skole blir ikke påført slike opplysninger, med mindre skolen kontakter kunstansvarlig om dette.

Kunstverket blir fysisk merket med ART/BK + registreringsnummeret fra IMAGO.

5.4 Hvilke prosedyrer/rutiner gjelder for å ivareta og føre tilsyn med de kommunale kunstverkene?

I forbindelse med utlån av kunstverk, utstedes det en lånekontrakt. Ved utlevering av verket gis det også ut retningslinjer for behandling av kunst tilhørende Bærum kommune, se vedlegg 4. Her omtales det bl.a. hvordan kunsten skal plasseres, vedlikeholdes, transporteres og i hvilke tilfeller kunstansvarlig skal varsles. Retningslinjen er ikke tilgjengelig på Intranettet og dermed ikke nødvendigvis kjent informasjon for tjenestesteder som selv har kjøpt inn kunstverk for egne budsjettmidler.

Reparasjonsarbeider som utføres etter vurdering fra kulturavdelingen, utføres for det meste av Haugen Glass. Dersom det er behov for spesiell ekspertise for å sikre spesielle kunstneriske/estetiske og restaureringsmessige behov, benyttes Stabekk innramming. Sandvika Kunst og Antik har vært brukt til reparasjon av finere rammer og til rensing av malerier. Det er kunstansvarlig som tar stilling til hvilket firma som skal benyttes i det enkelte tilfelle. Utgiften dekkes innen for den kunstansvarliges budsjett. Dersom tjenestestedene har kjøpt inn egen kunst uten at dette er registrert i kulturavdelingen, antas det at reparasjoner utføres av det enkelte tjenestested. Reparasjonsarbeidene dekkes i så fall av tjenestestedets eget budsjett. Kunstansvarlig har pr. i dag ingen oversikt over hvordan dette gjøres på de forskjellige stedene. Tjenestestedene har også ansvar for å reparere den øvrige kunsten, dersom den er skadet på grunn av feil oppbevaring, uforsiktighet og lignende på tjenestestedet. Dette fremkommer av retningslinjene for behandling av kunst, se vedlegg 4.

I sak 29/01 er det redegjort for hvordan kunstverkene er forsikret. Kunsten har ingen egen forsikring, og inngår i kommunens selvassurandøransvar. I sak 29/01 er det vedlagt et notat fra PK Ubøe AS som omtaler forsikringsordning i Asker. Tilnærmet samme ordning gjelder også for Bærum kommune. Bærum kommune har imidlertid ikke opprettet eget tapsfond. Utgiftene må dekkes innen for den kulturansvarliges budsjett.

Det pågår nå et arbeid for å verdsette kunsten i Bærum kommune mer nøyaktig og for å kunne vurdere om deler av samlingen bør assureres spesielt. Det pågående arbeidet med å verdsette kunsten foretas av Sandvika Kunst og Antik. Ifølge kunstansvarlig har Sandvika Kunst og Antik nå anbefalt egen forsikring for noen av kunstverkene, men det er ikke tegnet forsikring enda.

6 REVISJONENS VURDERINGER

Problemstilling 1 – Er ansvaret for administrasjon og forvaltning av kunstsamlingen klart plassert ?

Etter vår oppfatning har kommunen et klart plassert hovedansvar knyttet til forvaltning av kommunens kunstsamling.

Problemstilling 2 – Er det definert hva formålet med kunstsamlingen skal være ?

Administrasjonen har fremmet et forslag til formål med kunstsamlingen overfor sektorutvalget for Levekår (sak 29/01). Utvalget har ikke tatt stilling til formålet ennå, da de først ønsker ytterligere utredninger vedrørende artotekordningen. Administrasjonens redegjørelse for artotekordningen er planlagt fremlagt til sektorutvalgsmøtet 23.10.01.

Problemstilling 3 – Hvilke registreringer utføres ?

Kommunen har etter vår oppfatning et tilfredsstillende datasystem hvor alle kunstverkene på sikt vil bli registrert inn med alle aktuelle data inklusive fotografisk gjengivelse. Det gjenstår en god del arbeid på dette feltet før all kunst er kommet med. Dataprogrammet gir muligheter til å kjøre ut rapporter ut i fra ulike søkermotorer (kunstner, tjenestested, fast utsmykning eller artotek osv.) Anskaffelsesmetode (gave eller lignende) noteres ifølge kunstansvarlig i kommentarfeltet i IMAGO. Etter vår oppfatning bør det vurderes å gjøre denne registreringen på en måte som gjør at en på en senere tidspunkt kan kjøre ut oversikter på grunnlag av anskaffelsesmåte.

Problemstilling 4 – Hvilke prosedyrer/rutiner gjelder for å ivareta og føre tilsyn med de kommunale kunstverkene ?

Manglende tilbakerapportering/ajourføring tidligere år har medført at det pga. nye kjøp, flyttinger, omorganiseringer osv. pr. i dag ikke foreligger en fullstendig oversikt over plasseringen av kommunens kunstverk. Å få registeret ajour krever fortsatt stor innsats fra kulturavdelingen. Kunstansvarlig opplyser at ca. halvparten av samlingen nå er registrert, kontrollert på sted og fotografert. Rådhuset og Kommunegården er ferdig registrert. Det som står igjen er tidkrevende, da dette gjelder mange steder med få verker hvert sted. Ajourføring vil også måtte bli en viktig oppgave fremover i tid, da oppdatering og aktiv bruk av kunstregisteret alltid vil være nødvendig.

De gjeldende retningslinjer for behandling av kommunal kunst er ikke gjort tilgjengelig for alle som har kunst plassert på sitt arbeidssted. Etter hva vi forstår blir spesielle behov for vedlikeholdsarbeid ikke systematisk lagt inn i registeret eller med sikkerhet formidlet ut til tjenestestedene. Etter vår mening vil manglende videreformidling av spesielle vedlikeholdsforhold kunne medføre at kunstverket forringes i verdi ved feil forvaltning.

Artotekordningen er ifølge rådmannen tung å administrere. Levekårsutvalget har bedt om å få fremlagt kostnader vedrørende artotekordningen samt verdien av kunsten som etter et eventuelt opphør vil få permanent plass. Vi anser det her som naturlig å avvende de politiske vedtakene rundt ordningen og har derfor ikke foretatt noen egne vurderinger for dette.

Reparasjonsarbeider synes trygt ivaretatt så sant kunstansvarlig blir informert om skader på kunstverk. Det ser imidlertid ut til at det ikke er etablert tilstrekkelige retningslinjer/rutiner som sikrer at kunstansvarlig får beskjed om hva som er skadet. Enkelte tjenestesteder utfører antakelig reparasjonsarbeider innen eget budsjett, uten at reparasjonsarbeidene er vurdert fra kunstansvarlig.

Kunstverk er pr. i dag ikke forsikret særskilt, hvilket også er praksis i en del andre kommuner. Det arbeides med å vurdere hvilke kunstverk som bør ha separat forsikring. Forsikringsordningen er tatt opp i sektorutvalget og de skal ifølge kunstansvarlig få fremlagt en sak om forsikring av enkeltverker.

7 REVISJONENS KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

7.1 Konklusjon

Kunstsamlingen er under politisk behandling i kommunen hvor både administrative og økonomiske forhold er tema. Etter vår oppfatning er det fremdeles usikkerhet bl.a. vedrørende

artotekordningen, fremtidig forsikringsforhold, formål med kunstsamlingen osv. Dette er forhold som må forventes avklart i de videre saksfremlegg for sektorutvalget.

Ved vår gjennomgang har vi avdekket en del svakheter som vi mener bør tas med i betraktning ved administrasjonens utredninger osv. Dette gjelder mangelfulle rutiner og retningslinjer mht. ajourføring av registeret samt hvilke plikter som tillegges tjenestesteder som har utplassert kunstverk hos seg.

7.2 Anbefalinger

1. Formålet med kommunens kunstsamling, slik det er formulert i sak 29/01, forventes avklart.
2. Retningslinjene for behandling av kunst tilhørende Bærum kommune bør gjøres lett tilgjengelig for å sikre at alle tjenestesteder i kommunen får den nødvendige informasjonen.
3. Dagens retningslinjer bør oppdateres til også å omfatte innkjøpt kunst til tjenestestedene (BK), ikke bare utlånsvirksomheten (ART).
4. Anskaffelsesmåte (kjøp, gave osv.) bør registreres i IMAGO på en slik måte, at det for fremtiden lar seg gjøre å kjøre ut en oversikt over for eksempel kunstverk mottatt i gave.
5. Det må sikres at all reparasjon blir utført på tilfredsstillende måte, også når kunstverket er kjøpt inn av tjenestestedet selv. Dersom reparasjonsarbeider ikke skal utføres til tross for at behovet er der, bør begrunnelse for unnlattelse av reparasjon fremkommer i IMAGO. Verdien av verket må da vurderes justert.
6. Det bør vurderes innført en rutine for rullerende oppdatering av kunstregisteret. Hele registeret kan etter vår oppfatning ikke forventes ajourført hvert år, da dette vil kreve uforholdsmessig mye ressurser.

Vedlegg 1 – Politiske vedtak knyttet til kommunens kunstsamling

Politisk behandles sakene via Sektorutvalget for levekår.

I sektorutvalget sak 83/00 ble Bærumskulturen – kartlegging og forslag til ny politikk tatt opp. I vedtakets punkt 7 står det: *Det fremmes en sak for sektorutvalg levekår med forslag til nye tildelingskriterier og forslag til økt grunnstøtte. Sektorutvalget ønsker også å få seg forelagt sak om kriterier og retningslinjer for innkjøp og forvaltning av kommunens kunstsamling.*

Sektorutvalget forutsetter at kulturavdelingen i dette arbeid har et tett samarbeid med BKFR⁸ jfr. de innspill BKFR kommer med i sin høringsuttalelse.

Sak fra administrasjonen vedrørende kunstsamlingen ble lagt frem for sektorutvalget i møtet 27.2.01, sak 15/01 – kommunens kunstsamling- innkjøp og forvaltning.

Sektorutvalgets vedtak ble:

1. *Det fremmes en egen sak om retningslinjer for offentlig utsmykning av bygg og anlegg, bygget på de statlige retningslinjer for utsmykning av offentlige bygninger.*
2. *Økonomi*
Midler til nødvendig vedlikehold og reparasjon av den eksisterende kunst tas innenfor rammen på bekostning av nyinnkjøp, inntil dette arbeidet er fullført.
Sektorutvalget ber om en redegjørelse for kostnadene ved registreringen før økonomimelding i mai møtet.
3. *For å gi publikum adgang til kommunens kunstsamling bes administrasjonen ta kontakt med henholdsvis Henie – Onstad kunstsenter, Bærum kunstforening, og eventuelt andre aktuelle lokaler for å vise frem kommunens kunsteiendom for eksempel hvert 3.år.*
Samtidig legges det til rette for å vise frem årets kunstinnkjøp på egnet sted.
4. *Administrasjonen utarbeider en revidert sak vedrørende kommunens kunstsamling med særlig vekt på følgende forhold:*
 - a) *Avklare og definere formålet med den kommunale kunstsamlingen.*
 - b) *Forvaltning av samlingen med tanke på å ta vare og utvikle denne.*
 - c) *Gjøre samlingen i størst mulig grad tilgjengelig for publikum.*
 - d) *Fastsettelse av innkjøpskriterier utsettes til ny sak foreligger, som behandler punktene 1-3.*

Nye saker vedrørende ovennevnte punkt 1 og 4 ble fremmet for Sektorutvalget 29. mai 2001 (saksnr. 29/01 og 30/01)

⁸ Bærumkulturens fellesråd

SAK 29/01 KOMMUNENS KUNSTSAMLING – INNKJØP OG FORVALTNING

Rådmannens forslag til vedtak: Sektorutvalget slutter seg til det framlagte formål for kunstsamlingen og retningslinjene for kunstforvaltning.

Utvalgets vedtak:

2. Det fremgår av saksfremlegget at ordningen med ambulerende kunst (artoteket) er svært tungt å administrere og derfor foreslås nedlagt. Administrasjonen bes på bakgrunn av dette å legge frem kostnadene herunder også antall stillingshjemler i forbindelse med artotekordningen før det tas endelig stilling til om artoteket skal avvikles.
4. Levekårsutvalget ber også om å få seg forelagt en oversikt over verdien av den kunst som etter et evt. opphør av artotekordningen vil finne permanent plass der disse i dag befinner seg.
5. Det kjøpes ikke inn ny kunst før det er avklart om ordningen med artotek skal opphøre eller videreføres.

SAK 30/01 KUNSTNERISK UTSMYKNING AV KOMMUNALE BYGG OG ANLEGG

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Retningslinjer for utsmykning av kommunale bygg og anlegg vedtas.
2. Retningslinjene gjøres gjeldende fra 1.1.2002
3. Det bevilges 1 % av byggesummen til kunstnerisk utsmykning av kommunale nybygg

Utvalgets vedtak:

Sektorutvalg levekår opprettholder kommunestyrets vedtak i sak 15/93 av 17.02.93.

Saken ble behandlet i formannskapet 27. juni 2001 (sak 133/01)

Utvalgets innstilling:

Sektorutvalg levekår opprettholder kommunestyrets vedtak i sak 15/93 av 17.2.03:

1. Kommunestyret avsetter ikke et prosentvis beløp av brutto byggesum til kunstnerisk utsmykking. Beløpenes størrelse vurderes i hvert enkelt tilfelle, avhengig av det bestemte bygg og aktuell utsmykking
2. I forbindelse med behandlingen av handlingsprogrammet søkes avsatt midler til innkjøp, sikring, reparasjon og vedlikehold av kunst.
3. Hovedutvalget for kultur, kirke og fritid (sektorutvalg levekår) delegeres forvaltningsmyndighet over Bærum kommunes kunstsamling.

Formannskapets vedtak:

1. Kommunestyret avsetter ikke et prosentvis beløp av brutto byggesum til kunstnerisk utsmykking. Beløpenes størrelse vurderes i hvert enkelt tilfelle, avhengig av det bestemte bygg og aktuell utsmykking.
2. I forbindelse med behandlingen av handlingsprogrammet søkes avsatt midler til innkjøp, sikring, reparasjon og vedlikehold av kunst.
3. Sektorutvalg levekår delegeres forvaltningsmyndighet over Bærum kommunes kunstsamling.